

Energetika in geodezija zvesta sopotnika

Energy and Geodesy – Trusted Allies

Mihael Kuzmič

POVZETEK

Energetika je gospodarska panoga, ki obsega pridobivanje, trgovanje, prenos, dobavo in uporabo vsake energije. V Sloveniji deluje več ključnih energetske družb oz. podjetij, ki pokrivajo različna področja: proizvodnjo energije, prenos in distribucijo, trgovanje s plinom in elektriko, rabo fosilnih goriv, obnovljive vire ter sistemske operaterje (Holding Slovenske elektrarne, GEN energija, ELES, Energetika Ljubljana, Petrol, Geoplin itd.). Kar je skupno vsem tem podjetjem je, da za svoje delovanje potrebujejo: večja zemljišča, različne vrste objektov, tehnološka postrojenja, tehnološka omrežja. In tukaj se križajo naše poti, poti geodetov in energetike kot zvestih sopotnikov. Pri gradnji energetskih objektov in omrežij (skladišča, dimniki, omrežja, stavbe) najdemo klasično vlogo geodetov:

- pred pričetkom gradnje: parcelacije bodočih zemljišč, izdelave geodetskih načrtov obstoječega stanja;
- med gradnjo: zakoličbe, spremljanje gradnje;
- po zaključku gradnje: izdelava geodetskih načrtov novega stanja, elaboratov za vpis sprememb meja zemljišč v zemljiški kataster, vpis objektov v kataster stavb, vpis omrežij v kataster gospodarske javne infrastrukture, vodenje zbirnega katastra energetskih vodov, če jih podjetje ima. Periodična opazovanja objektov, energetskih postrojenj v njih in omrežij, ki distribuirajo energijo. Z opazovanjem ugotavljamo morebitna posedanja, ki so lahko velika mm ali manj, ali cm ali več.

Z večino teh storitev se geodeti srečujemo vsak dan, zato jih obvladamo. Za večino od nas je mogoče bolj nevsakodnevna storitev meritev posedanja objektov in postrojenj. Načini meritev, obdelava podatkov in tolmačenje dobljenih rezultatov je zahtevno, ko govorimo o posedanjih, od mm do nekaj cm, ki pa lahko povzročijo veliko škodo na obstoječih objektih, postrojenjih in omrežjih. Še posebej, če vzamemo v obzir, da Slovenija leži na potresnem območju.

Geodeti, ki delajo v energetskih podjetjih, se srečujemo z izzivi, ki se razlikujejo glede na področja energetike oz. glede na zahteve podjetja. Geodeti aktivno sodelujemo pri vzpostavitvi in delovanju Geografskih Informacijskih Sistemov (GIS), v katere vključimo podatke, ki so pomembni za posamezna podjetja. Te podatke je potrebno razumljivo grafično in atributno predstaviti tako odjemalcem znotraj podjetja, kot zunanjim uporabnikom. GIS-i se povezujejo z ostalimi sistemi znotraj podjetij (SAP), ter jim nudijo grafično podporo pri tolmačenju ostalih podatkov (finančnih, materialnih). Za čim bolj kakovostno izvedbo vseh teh storitev moramo geodeti slediti razvoju geodetskih instrumentov in pripadajoče programske opreme.

Na voljo nam je tudi ostala oprema, ki ni vezana samo na geodezijo, nam pa lahko pomaga, da naše delo naredimo bolj kakovostno, lažje in hitreje izvedljivo. Teh orodij je kar nekaj: brezpilotni zrakoplovi, skenerji (na stojalu in prenosni), ter veliko število različne uporabne programske opreme, za obdelavo merjenih podatkov in njihovo kvaliteto predstavitev.

Da pa lahko vso to osnovno in dodatno opremo, ki se razvija z neverjetnim tempom, uporabljamo, si pa moramo vzeti čas in se izobraziti.

Nenehno izobraževanje je stalnica v delu geodeta. Eden največjih izzivov na področju izobraževanja je prepričati geodete, da si pravočasno poiščejo strokovno pomoč za izvajanje svojih storitev na področjih, ki so jih do sedaj redko izvajali. Predvsem razumevanje področja storitve (izvedba na terenu, obdelava podatkov v pisarni, tolmačenje podatkov naročniku) je osnova, ki se nadgradi z nakupom opreme, da se dobi res kvaliteten končni rezultat.

Največja zakladnica geodetskega znanja je na UL FGG. Skupaj z IZS in GIZ-GI pa je potrebno najti načine, da bo to znanje na razpolago vsem geodetom na vseh strokovnih nivojih in v vseh starostnih skupinah.

KLJUČNE BESEDE: Energetika, gospodarska javna infrastruktura, geodetske storitve, izobraževanje

Mihael Kuzmič

Energetika Ljubljana d.o.o., Verovškova cesta 62, SI-1000 Ljubljana

e-naslov: mihael.kuzmic@energetika.si